

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГЫН ЗАХИРАМЖ

2018 оны 01 сарын 04 өдөр

Дугаар 01

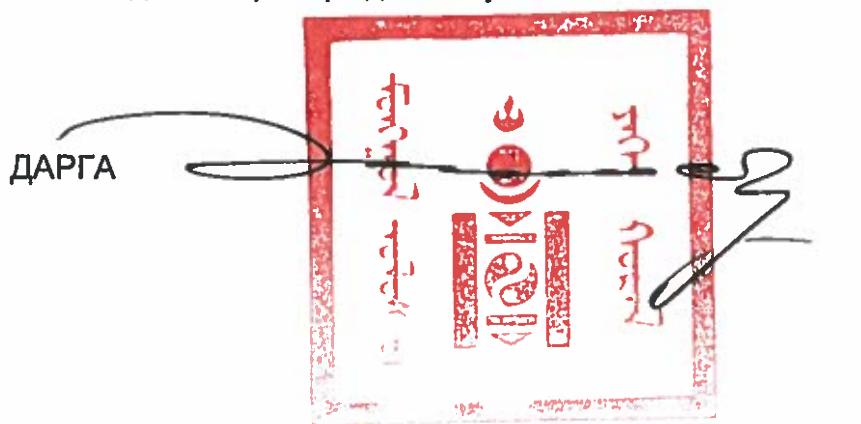
Улаанбаатар хот

Хуулийн төсөл нэн яаралтай хэлэлцүүлэх тухай

Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.2 дахь хэсэг, Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 16¹ дүгээр зүйлийн 16¹.1 дэх хэсгийг үндэслэн ЗАХИРАМЖЛАХ нь:

1. Монгол Улсын Засгийн газраас 2018 оны 01 дүгээр сарын 04-ний өдөр Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн Агаарын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Гаалийн албан татвараас чөлөөлөх тухай, Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн төслийг Монгол Улсын Ерөнхий сайдын хүсэлтийг үндэслэн хэлэлцэх асуудлын тов, дарааллыг харгалзахгүйгээр Улсын Их Хурлын чуулганаар нэн яаралтай хэлэлцүүлсүгэй.

2. Энэ захирамжийн 1-д заасан хуулийн төслийг Байнгын хорооны болон нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцүүлэх бэлтгэл хангахыг Монгол Улсын Их Хурлын Төсвийн байнгын хороо /Б.Чойжилсүрэн/, Байгаль орчин, хүнс, хөдөө аж ахуйн байнгын хороо /Л.Элдэв-Очир/ нарт даалгасугай.

0000000002

МОНГОЛ УЛС
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР

20 18.01. дугаар
сарын 04-ны өдөр

Дугаар Xer/14

Улаанбаатар-12
Утас: 260817
Факс: 976-11-310011

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН
ЕРӨНХИЙ НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА
Ц.ЦОЛМОН ТАНАА

Хуулийн төсөл өргөн мэдүүлэх
хугацааг товлох тухай

Агаарын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл болон уг хуулийн төсөлтэй холбогдуулан боловсруулсан Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Гаалийн албан татвараас чөлөөлөх тухай, Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулиудын төслийг Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцээд Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэхээр шийдвэрлэсэн тул Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 12.2.7-д заасныг баримтлан хуулийн төслийг холбогдох материалын хамт хүргүүлж байна.

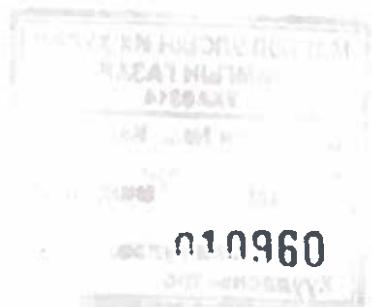
Хянан үзэж, Улсын Их Хурлын даргад өргөн мэдүүлэх хугацааг товлож өгнө үү.

Хавсралт ... хуудастай.

Монгол Улсын сайд,
Засгийн газрын Хэрэг
эрхлэх газрын дарга

Г.ЗАНДАНШАТАР

010960

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

20¹⁸ он
сарын 09 өдөр

Дугаар 3г-1/1

Улаанбаатар
хот

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА М.ЭНХБОЛД ТАНАА

Хуулийн төсөл өргөн
мэдүүлэх тухай

Агаарын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл болон уг хуулийн төсөлтэй холбогдуулан боловсруулсан Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Гаалийн албан татвараас чөлөөлөх тухай, Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулиудын төслийг Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцэн шийдвэрлэсний дагуу Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлж байна.

Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 16¹.1-д заасны дагуу Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдаанаар нэн яаралтай хэлэлцүүлж өгнө үү.

Монгол Улсын Ерөнхий сайд

УХУРЭЛСҮХ

000892

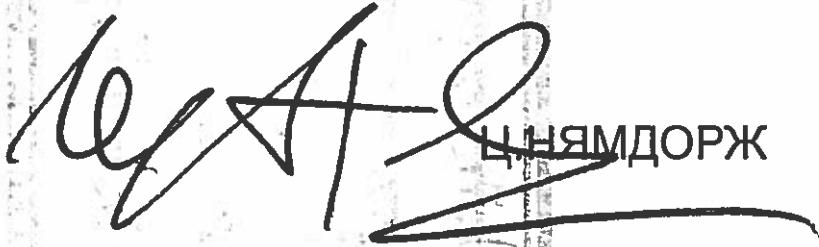
МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ ЗҮЙ,
ДОТООД ХЭРГИЙН САЙД

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг,
Худалдааны гудамж 6/1, Засгийн газрын V байр,
Утас/Факс: (976-51) 26 75 33, E-mail: foreign@mjia.gov.mn,
<http://www.mjia.gov.mn>

2018. 01. 04 № 1-1 / 68
таний 2017. 12. 27. ны № 01 / 8089 -т

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ
ЖУУЛЧЛАЛЫН САЙД Н.ЦЭРЭНБАТ
ТАНАА

Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.8 дахь хэсэгт заасны дагуу Агаарын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх нь зүйтэй гэж үзэв.

ЦНЯМДОРЖ

08 0030

МОНГОЛ УЛСЫН САНГИЙН САЙД

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг,
С.Данзандийн гудамж, Засгийн газрын II байр,
Утас/факс: 26-74-68, <http://www.mof.gov.mn>

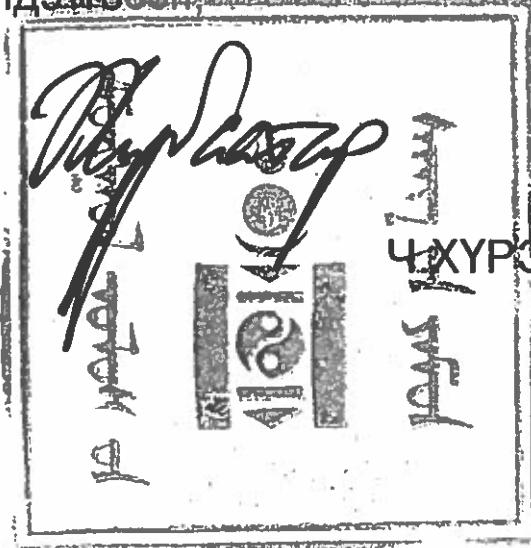
2018. 01. 04 № 6/37

таний _____ -ны № _____ -т

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН САЙД Н.ЦЭРЭНБАТ ТАНАА

Агаарын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, хууль болон бусад дагалдах хуулийн төслийг Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.7 дахь хэсэгт заасны дагуу Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх зөвшөөрлийг үүгээр олгож байна.

Хүндэтгэсэн,

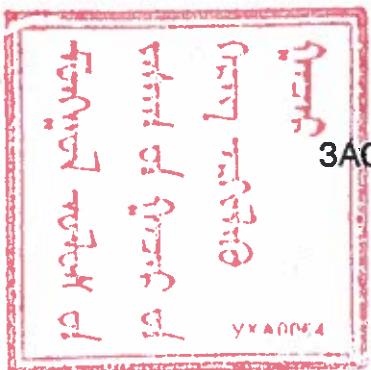
ЧХҮРЭЛБААТАР

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХУРАЛДААНЫ ТЭМДЭГЛЭЛЭС

Монгол Улсын Засгийн газрын 2018 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуралдааны 1 дүгээр тэмдэглэлд:

“I.1. ХЭЛЭЛЦСЭН нь: Агаарын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл болон уг хуулийн төсөлтэй холбогдуулан боловсруулсан бусад хуулиудын төсөл

ШИЙДВЭРЛЭСЭН нь: Агаарын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл болон уг хуулийн төсөлтэй холбогдуулан боловсруулсан Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Гаалийн албан татвараас чөлөөлөх тухай болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулиудын төслийг Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 16¹.1-д заасны дагуу нэн яаралтай хэлэлцүүлэх саналыг Улсын Их Хуралд уламжлахаар тогтов.” гэжээ.

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР

АГААРЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ

Нэг. Хуулийн төсөл боловсруулах үндэслэл, шаардлага

1.1. Хууль зүйн үндэслэл

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн 16 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт Монгол Улсын иргэн эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах, орчны бохирдол, байгалийн тэнцэл алдагдахаас хамгаалуулах эрхтэй...гэж, Улсын Их Хурлын 2010 оны 48 дугаар тогтооолоор батлагдсан "Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлалын" 3.5.4.1-т Бохирдуулагч нь төлбөр төлөх, учруулсан хохирлоо барагдуулах хариуцлага хулээх механизмыг хэрэгжүүлж, бохирдлын эх үүсвэрт хаягдлын хязгаарлалт тогтоож, байгальд халтай, хаягдал ихтэй техник, технологийг хориглож, хог хаягдлыг бууруулсан дэвшилтэт технологийг дэмжинэ... гэж, 3.5.4.2-т Хил дамжсан агаар, усны бохирдлын асуудлаар олон улсын хамтын ажиллагаанд идэвхтэй оролцож, орчны чанарын хяналт-шинжилгээний чадавхыг бэхжүүлнэ...гэж, Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлийн 2017 оны 1 дүгээр сарын 10-ны өдрийн "Нийслэлийн агаар, орчны бохирдлын тухай" 03/03 тоот зөвлөмж, Монгол Улсын Засгийн газрын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 4.1.3-т "Байгаль орчны багц хуулийг хэрэгжүүлэх цогц арга хэмжээ авч, байгаль орчин, хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөтэй үйлдвэрлэл, үйлчилгээ болон байгалийн нөөцийн хууль бус ашиглалтад тавих хяналтыг сайжруулна...."гэж, 4.1.6-д "Хот, суурин газрын агаар, ус, хөрсний бохирдлыг бууруулж, хог хаягдлын зохистой менежментийг хэрэгжүүлнэ..." гэж заасан заалтуудыг хэрэгжүүлэхэд чиглэгдэнэ.

2.1. Практик үндэслэл

Монгол Улсад сүүлийн жилүүдэд хотжилт, үйлдвэржилт зэрэг хүний үйл ажиллагааны нөлөөгөөр хүрээлэн байгаа орчны чанар доройтон, бохирдол ихэсч, экосистемд сөрөг нөлөөлөл үзүүлээд зогсохгүй улс орны эдийн засаг, нийгмийн хөгжил дэвшил, хүний амьдрах орчин, эрүүл мэндэд хортойгоор нөлөөлж их хохирол учруулхуйц байна

Цэвэр агаарын сан нь агаарыг хамгаалах, бохирдохоос урьдчилан сэргийлэх, бохирдуулах бодисын хаягдлыг багасгах зорилтын хүрээнд Монгол

Улсын Засгийн газраас хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээг санхүүжүүлэх зорилготой Цэвэр агаарын сан тусгай санг Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.3-т заасны дагуу 2010 онд байгуулсан.

Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлийн 2017 оны 03/03 дугаар зөвлөмжид "Агаар, орчны бохирдлыг бууруулах, холбогдох хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх талаар бүх шатны байгууллага, албан тушаалтан, аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэний хүлээх үүрэг, хариуцлагын тогтолцоог бий болгох эрх зүйн орчныг бурдүүлэх" гэж заасны дагуу Засгийн газраас хэрэгжүүлэх арга хэмжээ дорвитой авах шаардлагатай байна.

Монгол Улсын эдийн засгийн нөхцөл байдлаас шалтгаалан Цэвэр агаар санг 2015 оны 11 дүгээр сарын 13-ны өдөр Агаарын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж татан буулгаснаас шалтгаалан ажлын эрч харьцангуй суларсан төдийгүй Улаанбаатар хотод 2015 оны 11 дүгээр сараас 2016 оны 1-4 дүгээр сарыг 2014 оны мөн үетэй харьцуулахад PM 2.5 тоосонцрын агууламж 6 хувиар, хүхрийн давхар ислийн агууламж 41 хувиар тус их байна гэсэн тооцоо судалгаа гарсан байна.

Иймээс нийслэл хот болон бусад суурин газар үүсээд байгаа агаар, орчны бохирдлыг бууруулахад чиглэсэн ойрын хугацаанд үр дүнгээ өгөх, бодитой, үйл ажиллагааг тодорхойлсон нэгдсэн бодлого боловсруулж, техник технологи, хөрөнгө санхүү, хүний нөөц зэрэг бүхий л боломжийг ашигласан салбар дундын нэгдсэн зохицуулалтыг ханган хэрэгжүүлэх зайлшгүй шаардлага бий болж байна.

Хэдийгээр хууль тогтоомжоор агаарын бохирдлыг бууруулах талаар олон арга хэмжээ, үйл ажиллагааг авч хэрэгжүүлж байгаа ч үр дүн гарахгүй байсаар байна.

Хоёр. Хуулийн төслийн бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

1.Дараах чиг үүрэг бүхий агаарын бохирдлын төлбөрийг нэгтгэн санд төвлөрүүлэх, улсын төсвөөс санхүүждэг, салбар дундын уялдаа холбоог хангах нэгжийг байгуулах асуудлыг Агаарын тухай хууль болон бусад холбогдох хуульд нэмэлт, өөрчлөлт боловсруулах замаар шийдвэрлэхээр төлөвлөөд байна. Үүнд:

-агаар, орчны бохирдлын төлбөрийн орлогыг төвлөрүүлэх замаар агаарыг хамгаалах;

-бохирдлыг бууруулахад чиглэсэн техник, технологи нэвтрүүлэх үйл ажиллагааг дэмжих;

-эрчим хүчиний үр ашгийг дээшлүүлэх, сэргээгдэх эрчим хүч, цэвэр технологийг хөгжүүлэх;

-олон нийтийн сургалт сурталчилгааны төсөл, хөтөлбөр, үйл ажиллагаанд санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх зорилго бүхий салбар дундын нэгдсэн бүтэц бий болгох;

2. Улсын нэгдсэн тоо бүртгэл, агаар бохирдуулах бодисын хаягдал, агаарт үзүүлэх физикийн сөрөг нөлөөлөл, тэдгээрийн эх үүсвэрийн улсын тооллогыг Мэргэжлийн алба гүйцэтгэхээр хуулинд зохицуулсан боловч энэ үйл ажиллагаа практикт хэрэгжихгүй буюу одоогийн байдлаар тус ажлыг холбогдох шатны Засаг даргын алба гүйцэтгэж байна.

Иймд Улсын нэгдсэн тоо бүртгэл, агаар бохирдуулах бодисын хаягдал, агаарт үзүүлэх физикийн сөрөг нөлөөлөл, тэдгээрийн эх үүсвэрийн улсын тооллогыг Мэргэжлийн алба гүйцэтгэхээс гадна бүх шатны Засаг дарга гүйцэтгэхээр нэмж тусгах шаардлагатай байна.

3. Агаар, орчны бохирдлыг бууруулах хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх талаар бүх шатны байгууллага, албан тушаалтан, аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэний хүлээх үүрэг, хариуцлагын тогтолцоог бий болгох асуудлыг холбогдох хуульд тусгана.

4. Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хуульд заасны дагуу агаарын бохирдлын төлбөрийг иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас авахаар тусгасан байдаг. Монгол Улсын санхүүгийн нөхцөл байдал сайнгүй, иргэдийн амьжиргааны түвшин бага байгаа өнөө үед иргэдээс төлбөр авах боломжгүй байдалтай байна. Иймд агаарт бохирдол гаргах эх үүсвэр хэрэглэж байгаа иргэнээс төлбөр авах заалтыг хүчингүйд тооцох шаардлагатай байна.

Гурав. Хуулийн төсөл батлагдсаны дараах нийгэм, эдийн засгийн үр дагавар.

Агаарын бохирдлыг бууруулахын тулд төрийн бүх институцийн оролцоог хангаж, тухайн нөхцөлд тохирсон арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх зайлшгүй шаардлагатай байна. Үүнийг шийдвэрлэхэд дэмжлэг үзүүлэх нэг томоохон алхам юм.

Дөрөв. Хуулийн төсөл батлагдсаны дараа уг хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон цаашид боловсруулах буюу нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болгох хууль тогтоомжийн талаар.

Энэхүү хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль болон бусад хуультай уялдсан байна.

Хуулийн төсөлтэй холбогдуулан Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Гаалийн албан татвараас чөлөөлөх тухай, Нэмэгдсэн өртийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулиудын төслийг боловсруулна.

ТАНИЛЦУУЛГА

Агаарын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл

Монгол Улсад сүүлийн жилүүдэд хотжилт, үйлдвэржилт зэрэг хүний үйл ажиллагааны нөлөөгөөр хүрээлэн байгаа орчны чанар дорийтон, бохирдол ихэсч, экосистемд сөрөг нөлөөлөл үзүүлээд зогсохгүй улс орны эдийн засаг, нийгмийн хөгжил дэвшил, хүний амьдрах орчин, эрүүл мэндэд хортойгоор нөлөөлж их хохирол учруулахуйц болоод байна.

Улаанбаатар хот төдийгүй аймгийн төвүүдийн агаарын бохирдол ихэсч, ялангуяа өвлийн улиралд Улаанбаатар хотын хэмжээнд нийт ажиглалтын 50 гаруй хувьд Монгол Улсын Агаарын чанарын стандартаас давсан бохирдолтой байна. Тухайлбал: 2015 оны 10-12 дугаар сар, 2016 оны 1-4 дүгээр сарыг 2014 оны мөн үетэй харьцуулахад PM2.5 тоосонцрын агууламж 6%-иар, хүхрийн давхар ислийн агууламж 41%-иар тус тус их байсан байна.

Агаар орчны бохирдлыг бууруулах хүрээнд өнгөрсөн хугацаанд хийгдэж байсан ажлууд үр дүнд хүрэхгүй, цаг алдаж байгаагаас хотын хүн ам, ялангуяа хүүхэд, өндөр настны дунд агаарын бохирдлоос шалтгаалсан амьсгалын замын өвчлөлийн эрсдэл улам ихэсч, эрүүл мэндэд ноцтой хохирол үзүүлэх хэмжээнд байгааг олон арван судалгааны дүн илтгэж байна.

Иймд нийслэл хот болон бусад суурин газруудад үүсээд байгаа агаар, орчны бохирдлыг бууруулахад чиглэсэн, ойрын хугацаанд үр дүнгээ өгөх, бодитой үйл ажиллагааг тодорхойлсон бодлого боловсруулж, техник, технологи, хөрөнгө санхүү, хүний нөөцийн зэрэг бүхий л боломжийг ашиглах болон салбар дундын нэгдсэн зохицуулалтыг ханган хэрэгжүүлэх зайлшгүй шаардлага тулгарч байна.

Энэхүү шаардлагын үүднээс Монгол Улсын Засгийн газрын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлийн 2017 оны 03/03 дугаар зөвлөмж зэрэг бодлого, хууль тогтоомжид агаар, орчны бохирдлыг бууруулах цогц арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэн хүн амын эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор "Агаарын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай" хуулийн төслийг боловсрууллаа.

Хуулийн төсөлд нэмэлт, өөрчлөлт оруулахтай холбоотойгоор дагалдаж Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хууль, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт орж, агаарын бохирдлын эсрэг санг байгуулахаар тусгасан. Энэ сан нь агаар бохирдохоос урьдчилан сэргийлэх, бохирдуулах бодисын хаягдлыг багасгах зорилтын хүрээнд Засгийн газраас хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээг санхүүжүүлэх зорилготой тусгай сан юм.

Агаарын бохирдлын улмаас амьсгалын замын, зүрх судасны, төв мэдрэлийн системийн өвчлөл, харшлын өвчинүүд, удамшлын эмгэг, хавдар зэрэг өвчинүүдийн тархалт ихсэж, хүүхэд, залуучуудын эрүүл мэндэл ноцтой аюул

учруулж байгаа тул цаашид айл өрх бүр агаар шүүгч хэрэглэж хэвших шаардлага бий болж байна.

Түүнчлэн төрөөс агаарын бохирдлыг бууруулах зорилгоор түүхий нүүрсний хэрэглээг хязгаарлаж, эрчим хүч бага зарцуулдаг халаагуурын хэрэглээг дэмжих, тэдгээрийн үнийг бууруулах шаардлагатай гэж үзэж байна.

Иймд амны хаалт, агаар цэвэршүүлэгч болон эрчим хүчний хэмнэлттэй халаагч төхөөрөмжийг гаалийн болон нэмэгдсэн өргтгийн албан татвараас чөлөөлөх эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх зорилгоор Гаалийн албан татвараас чөлөөлөх тухай, Нэмэгдсэн өргтгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулиудын төслийг боловсруулсан болно.

Хууль тогтоомжийн тухай хуульд заасны дагуу "Агаарын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай" хуулийн төслийг 2017 оны 2 дугаар сарын 3-ны өдрөөс эхлэн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны цахим хуудсанд байршуулсан. Мөн "Монголын Байгаль орчны иргэний зөвлөл" ТББ дээр 2017 оны 6 дугаар сарын 2-ны өдөр иргэд, төрийн бус байгууллагын төлөөллүүдийг оролцуулан хуулийн төслийг хэлэлцүүлсэн. Хэлэлцүүлэгт оролцогсод тус хуулийн төслийг дэмжсэн.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР